

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 76 0 P 029789 22 Rev
Banjaluka: 6.10.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanja Bundalo, predsjednica vijeća, Senad Tica i Gorjana Popadić, član vijeća, u pravnoj stvari tužitelja a.d. N.B. B., koju zastupa punomoćnik-zaposlenik Z.B., protiv tuženih G.D. i M.D. iz N.G., koje zastupaju punomoćnici O.Đ. i M.M., advokati Zajedničke advokatske kancelarije Đ.-M. B., radi isplate, vrijednost spora 9.473,21 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv rješenja Okružnog suda u Prijedoru broj 76 0 P 029789 20 Gž od 26.1.2022. godine, na sjednici održanoj 6.10.2022. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, rješenje Okružnog suda u Prijedoru broj 76 0 P 029789 20 Gž od 26.1.2022. godine ukida i predmet vraća istom sudu na ponovno odlučivanje.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Novom Gradu broj 76 0 P 029789 19 P od 13.3.2020. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim traži da se tuženi solidarno obavežu da mu na ime vraćanja kredita isplate iznos od 9.473,21 KM, od čega na ime glavnog duga iznos od 5.553,10 KM, na ime redovne kamate iznos od 448,28 KM, na ime zatezne kamate obračunate od dana podnošenja prijedloga za izvršenje iznos od 3.358,83 KM i na ime pribavljanja dokumentacije za pokretanje postupka iznos od 118,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom na iznos od 6.001,38 KM, što predstavlja zbir iznosa glavnog duga i redovne kamate, od dana podnošenja prijedloga za izvršenje 15.11.2017. godine do isplate.

Obavezan je tužitelj da tuženima na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 1.544,40 KM u roku od 30 dana.

Rješenjem Okružnog suda u Prijedoru broj 76 0 P 029789 20 Gž od 26.1.2022. godine, žalba tužitelja je odbačena kao neblagovremena.

Tužitelj revizijom pobija drugostepenu odluku zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka, s prijedlogom da se pobijana odluka ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru predlažu da se revizija odbaci kao nedozvoljena, a tužitelj obaveže na naknadu troškova na ime sastava odgovora u iznosu od 702,00 KM.

Predmet spora je zahtjev tužitelja naveden u izreci prvostepene presude.

Odredbom člana 237. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP), propisano je da stranke mogu izjaviti reviziju protiv pravosnažne presude donesene u drugom stepenu u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude (stav 1.); da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, odnosno u privrednim sporovima iznos od 50.000,00 KM (stav 2.); da u slučajevima u kojima revizija nije dozvoljena prema odredbama stava 2. ovog člana, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostepene presude ako odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, s tim što su pod tačkama 1., 2. i 3. nabrojani naročiti slučajevi. (stav 3.); da u reviziji iz stava 3. ovog člana stranka treba da jasno naznači pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju, uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koja se na njega odnose, te izloži razloge zbog kojih smatra da je ono važno za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (stav 4.).

Kada je tužbeni zahtjev izražen u novcu, kao vrijednost predmeta spora uzima se u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva (član 316. stav 2. ZPP), dok se kamata, ugovorna kazna i ostala sporedna potraživanja ne uzimaju u obzir pri određivanju vrijednosti spora ako ne čine glavni zahtjev (stav 3.).

S obzirom da je vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude (9.473,21 KM) manja od zakonom propisanog cenzusa, revizija po tom osnovu nije dozvoljena (član 237. stav 2. u vezi sa članom 254. stav 1. i 4. ZPP).

U konkretnom slučaju drugostepeni sud je žalbu tužitelja odbacio kao neblagovremenu utvrđujući da je tužitelj prvostepenu presudu zaprimio 23.3.2020. godine, a da je žalbu protiv te presude uputio prvostepenom sudu preporučenom pošiljkom dana 24.4.2020. godine, dok je rok od 30 dana za blagovremno podnošenje žalbe istekao 22.4.2020. godine.

Stav je ovog suda da se u konkretnom slučaju saglasno odredbi člana 237. stav 3. i 4. ZPP revizija treba dozvoliti bez obzira na cenzus propisan članom 237. stav 2. ZPP, jer cijeni da je to od značaja za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Ovo stoga što je rok za blagovremeno izjavljivanje žalbe (član 203. stav 1. ZPP) prekluzivne naravi i sud na njega pazi po službenoj dužnosti, prvenstveno prvostepeni sud (član 213. stav 1. ZPP) ali i drugostepeni (član 225. stav 1. ZPP). Prije donošenja rješenja o odbacivanju žalbe kao neblagovremene, sud je dužan pravilno utvrditi sve činjenice koje su relevantne za zakonitu odluku u vezi sa blagovremenošću žalbe.

Članom 16. stav 2. Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 21/92 – prečišćeni tekst, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05), propisano je da je svakome zajamčeno pravo na žalbu ili drugo pravno sredstvo protiv odluke kojom se rješava o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

U slučaju kada stranka ima na raspolaganju pravno sredstvo i kada to pravno sredstvo efektivno iskoristi u sudskom postupku jer je sud o njemu donio odgovarajuću odluku, ima se

smatrati da nije došlo do povrede člana 13. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Međutim, kada sud svojim proizvoljnim tumačenjem i nezakonitim postupanjem onemogući stranku da iskoristi pravni lijek koji joj je na osnovu zakona morao biti dostupan, došlo je do povrede prava na efikasan pravni lijek i prava pristupa sudu.

Drugostepeni sud je pri donošenju osporene odluke propustio da ima u vidu: da je na teritoriji Republike Srpske proglašeno vanredno stanje počev od 3.4.2020. godine, da je Vlada Republike Srpske donijela Uredbu sa zakonskom snagom o rokovima i postupanju u sudskim postupcima za vrijeme vanrednog stanja za teritoriju Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 32/20), da je Uredba stupila na snagu 7.4.2020. godine, da je članom 5. Uredbe propisano da rokovi za izjavljivanje pravnih lijekova prestaju teći za vrijeme vanrednog stanja, a članom 9. da prestankom važenja Uredbe nastavljaju da teku svi rokovi koji su prestali teći stupanjem Uredbe na snagu i u njih se uračunava vrijeme koje je proteklo prije stupanja na snagu Uredbe, da je Uredba stavljena van snage Odlukom o ukidanju vanrednog stanja za teritoriju Republike Srpske, broj 02/1-021-368/20 („Službeni glasnik RS“, broj 48/20) koja je stupila na snagu 23.5.2020. godine, tj. narednog dana od dana objavljivanja odluke u Službenom glasniku Republike Srpske.

Dakle, rok za blagovremeno izjavljivanje žalbe jeste počeo da teče 24.3.2020. godine i, po redovnom toku stvari, jeste isticao 22.4.2020. godine, kako je to cijenio drugostepeni sud. Međutim, stupanjem na snagu gore navedene Uredbe (7.4.2020. godine) tok roka je prekinut (do tada je proteklo 14 dana roka). Nakon ukidanja vanrednog stanja (23.5.2020. godine) rok je nastavio da teče (preostalih 16 dana) pa je zadnji dan za blagovremeno podnošenje žalbe isticao 8.6.2020. godine (ponedeljak)

S obzirom na nespornu činjenicu da je tužitelj žalbu podnio 24.4.2020. godine, očigledno je da je njegova žalba blagovremena (podnesena dok je još trajao prekid računanja žalbenih rokova).

Temeljem odredbe člana 249. stav 1. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednica vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić